Vzdelávacia oblasť:
Človek a spoločnosť
VŠEOBECNÁ PEDAGOGIKA

1. Charakteristika predmetu

Všeobecná pedagogika je predmet umelecko-pedagogickej prípravy, ktorý poskytuje žiakom počas dvoch rokov štúdia na konzervatóriu odborné vedomosti potrebné pre budúcu pedagogickú prácu absolventa. Pedagóg využíva medzipredmetové vzťahy s ostatnými umeleckými a umelecko-pedagogickými predmetmi. Vhodná motivácia vedie k tomu, že témy učenia, vzdelávania a výchovy prepojené s praxou vytvárajú podmienky nielen na získanie vedomostí, ale poskytujú priestor i na formuláciu a utváranie vlastných pedagogických názorov a postojov na rozmanité výchovno-vzdelávacie problémy súčasnosti.

2. Ciele predmetu

Cieľom pedagogiky je oboznámiť žiakov v 5.a 6.ročníku so základnými pedagogickými pojmami, definíciami, pravidlami, zákonitosťami, metódami. Uskutočňuje sa to tak cez poukázanie na výchovu v širších historických a kultúrnych súvislostiach ako aj oboznámením sa s celým radom faktorov, ktoré do výchovy, vzdelávania a učenia žiaka vstupujú, napríklad rodina, učitelia a ich kompetencie, poruchy v učení, a pod.

Stratégia vyučovania:

Po obsahovej stránke je vyučovanie pedagogiky zamerané na používanie odbornej terminológie, oboznámenie sa s procesmi výchovy, vyučovania, vzdelávania z rôznych uhlov pohľadu. Vedomosti v mnohých témach nadväzujú na skúsenosti z umeleckých aktivít a sú doplnené krátkymi vzdelávacími videami. Metódami používanými v rámci predmetu sú problémové otázky a hľadanie odpovedí, prípadové štúdie z minulosti a súčasnosti, diskusie, prezentácie tém so sprievodným slovom, a pod.

Učebné zdroje:

Vyučovanie pedagogiky sa opiera o Študijné materiály, vypracované vyučujúcou pre študentov konzervatória. Ide o ťažiskové texty, spracované zo štúdia na katedre pedagogiky FiFUK v BA, z Diplomovej práce vyučujúcej na tému Determinanty rozvoja hudobnosti, o skúsenosti zo štúdia hry na harfe na bratislavskom konzervatóriu a dlhoročné štúdium problematiky v rámci profesie. Sú podané v primeranom rozsahu študentom a zachytávajú témy, zahrnuté v učebných osnovách.

3. Obsah vzdelávania:

Predmet: Všeobecná pedagogika
Ročník: 5. a 6.
(1 hodina týždenne, spolu 33 hodín)

Tematický celok	**Počet hodín**	**Obsahový štandard**	**Kritériá hodnotenia vzdelávacích výstupov, výkonový štandard**
Úvod do pedagogiky	1	Pedagogika ako veda Systém pedagogických disciplín Pojmy výchova, vyučovanie, vzdelávanie Umelecká a hudobná pedagogika	Žiak sa orientuje: -v mnohých pedagogických disciplínach - spozná a používa odbornú terminológiu - má prehľad o mnohých odvetviach danej vedy - v základných pedagogických disciplínach, vrátane umeleckej a hudobnej -pozná význam predmetu v rámci štúdia na konzervatóriu
Dejiny pedagogiky	17	Výchova v starovekom Grécku. Výchova v Sparte. Výchova v Aténach. Helenistické obdobie. Výchova v starovekom Ríme Kresťanstvo a stredovek Cirkevné školy Svetská výchova chlapcov a dievčat	Žiak vie: -ako sa v staroveku formovali prvé predmety -ako sa menili výchovné ciele – výchova vojaka, kalokagatia, dobrý občan -aká bola úloha učiteľa v priebehu jednotlivých etáp -ako sa formovali stupne vzdelávania -aký význam sa prikladal umeniu -aké umelecké aktivity sa rozvíjali Žiak vie porovnať: -cirkevné a svetské vzdelávanie v minulosti -typy cirkevných škôl v danom období

		Scholastika Quido z Arezza Prvé univerzity v Európe Humanizmus a renesancia Predstavitelia doby Reformácia a protireformácia M. Luther. Ignác z Loyloy 17.storočie v dejinách pedagogiky Komenský a jeho školské reformy 18.storočie v dejinách pedagogiky J .Locke, výchova gentlemana a otužovanie dieťaťa J. J. Rousseau a jeho dielo Emil alebo o výchove	-pozná prínos Quida z Arezza v rámci hudobného vzdelávania -vie, ktoré univerzity patria k najstarším a akú mali štruktúru Žiak pozná: - predstaviteľov humanistických názorov, predovšetkým ich nový pohľad na vzdelávanie -aký v danej dobe zohral význam zavedenia materinského jazyka do vyučovania -akú podobu mala príprava učiteľov -ako sa vyučovala hudobná výchova v danej dobe Žiak vie: -kto bol Komenský, kde pôsobil -aké reformy zaviedol -čo znamená jeho označenie ako učiteľa národov, čo znamená jeho požiadavka škola hrou, celoživotného vzdelávania -pozná základné pedagogické diela Žiak spoznal osvietenské pedagogické názory: -termín tabula rasa vo výchove -ako boli vychovávaní gentlemani -myšlienky slobody, prirodzenosti a lásky k dieťaťu -Rousseauov vzťah k hudbe -jeho zaujímavú osobnosť v kontexte

		19.storočie v dejinách pedagogiky J. H. Pestalozzi a jeho filantropizmus J. F. Herbart a jeho tri piliere výchovy F. Frobl ako zakladateľ predškolskej výchovy A. Diesterweg ako zástanca princípu kultúrnosti v pedagogike Od východu po západ Vzdelávanie v Rusku od 18.storočia L. Tolstoj a jeho slobodná škola H. Spencer, reálne vzdelávanie J. Dewey ako predstaviteľ pragmatizmu v pedagogike a tvorca projektového vyučovania Alternatívne školstvo Význam zakladania Znaky alternatívneho školstva Waldorfská škola	s pedagogickými názormi Žiak má vedomosti: -o podobe školstva v danej etape -o význame, aký zohrali nemecký učenci, politici a pedagógovia v rozvoji školstva a vzdelávanie -ako ovplyvnila nemecká pedagogika okolité krajiny a školské systémy v civilizovanom svete Žiak analyzuje: -vzdelávanie v rôznych častiach Európy -nachádza opätovne myšlienku slobodnej školy u Tolstého -aký význam má práca na projektoch v rámci vyučovania -aký dopad môže mať pragmatizmus vo vzdelávaní a jeho zavedení v Spojených štátoch

		Škola Montessori Jenský plán Umelecké školstvo na Slovensku od 18.storočia Reformy Márie Terézie Hudobný život v Uhorsku 18.a 19.storočia Osobnosti hudobného života Vznik Konzervatória v Bratislave Ciele školy Riaditelia	Žiak pozná: -rozdiel medzi alternatívnymi a tradičnými školami -základné znaky najznámejších alternatívnych škôl -význam ich zakladania Žiak pozná: -školské reformy M. Terézie a Jozefa II. -podobu hudobného vzdelávania -významné umelecké osobnosti vtedajšej doby -krátku históriu a poslanie školy, na ktorej študuje
Všeobecná pedagogika a didaktika	15	Osobnosť učiteľa Požiadavky na učiteľa, umeleckého pedagóga Typy učiteľov Chyby v práci učiteľa Syndróm vyhasínania Osobnosť žiaka Predpoklady úspešnosti Fyzické, psychické, sociálne	Žiak vie vysvetliť: -čo sa od učiteľa očakáva -čo má ovládať, aké má mať vedomosti a zručnosti -aké typy učiteľov poznáme na základe prístupu k výchove a k vyučovaniu -akých chýb sa najčastejšie dopúšťajú -čo je, ako sa prejavuje a ako možno vyhasínaniu predchádzať Žiak dokáže: -pomenovať a vysvetliť jednotlivé javy -zadefinovať také javy ako detské neurózy, poruchy učenia, záškoláctvo, šikanovanie, vylúčenie zo štúdia, stres a únava

		Ďalšie javy v školskom prostredí Výchovné prostriedky Javy a vzťahy, ktoré napomáhajú dosahovať výchovné ciele	Žiak pozná a vie vysvetliť: -ako pôsobí kultúra vzťahov v rámci výchovy -masovokomunikačné prostriedky a sociálne siete a ich pozitívny a negatívny vplyv -akú úlohu zohráva umenie vo výchove -úlohu hier v živote dieťaťa -pôsobenie kolektívu a sociálnych noriem
		Zložky výchovy Ich úloha pri formovaní všestranného jedinca Uplatnenie zložiek výchovy na konzervatóriu Nové zložky, potrebné pre život	Žiak dokáže: -analyzovať jednotlivé zložky -zdôvodniť možné následky ich oklieštenia vo výchove -uplatniť ich v pedagogickej činnosti -poukázať na význam ekologickej, dopravnej, sexuálnej, technologickej výchovy, a pod.
		Zásady umelecko-výchovnej a vzdelávacej práce	Žiak uplatňuje: -zásady výchovno-vzdelávacej práce -pozná ich opodstatnenie v učiteľskej činnosti -uvedomuje si ich efektívnosť a profesionálny prístup
		Skúšanie, hodnotenie, klasifikácia Význam skúšania pre učiteľa a pre žiaka Klasifikácia na konzervatóriu	Žiak pozná rozdiel: -medzi hodnotením a klasifikáciou -čím sa vyznačuje klasifikácia na konzervatóriu -uvedomuje si nevyhnutnosť uviesť tak pozitíva

		Špecifiká hodnotenia Učenie Definícia učenia. Učenie v širšom a užšom význame Druhy učenia Zákony v učení Učebné štýly Učivo Vlastnosti učiva Učivo základné a rozširujúce Osvojovanie vedomostí Definícia vedomostí Osvojovanie umeleckých zručností Definícia umeleckých zručností Technika, cvik Etapy osvojovania Ciele výchovno – vzdelávacieho procesu v učebných plánoch, učebných osnovách.	ako i negatíva žiaka v rámci hodnotenia ako budúceho učiteľa Žiak vie: -rozlíšiť formálne a neformálne učenie -kde sa v živote stretáva s konkrétnym druhom učenia a ako možno zo strany učiteľa zabrániť memorovaniu učiva -ktorí žiaci majú najväčšie problémy v učení -zdôvodniť uplatnenie motivácie, spätnej väzby, transferu a opakovania -určiť svoj učebný štýl -určiť vlastnosti učiva, vysvetliť jeho rozsah, náročnosť, zmysluplnosť, emocionálnosť Žiak má prehľad: -ako prebieha osvojovanie vedomostí -aký význam má technika cvičenia v umení -o jednotlivých etapách osvojovania si techniky -aká je úloha učiteľa v jednotlivých fázach -čo všetko ovplyvňuje cvičenie žiaka Žiak chápe:

		Štátny vzdelávací program Školský vzdelávací program Štandardy Vyučovacia hodina Učebné osnovy Učebné plány	-význam cieľov vo vzdelávaní -rozdiel medzi cieľmi všeobecnými, čiastkovými, špecifickými -rôzne úrovne dosahovania výchovných, vzdelávacích a psychomotorických cieľov -štandardy ako normy, ktoré treba dosahovať -rozdiel medzi obsahovým a výkonovým štandardom -súčasti vyučovacej hodiny -opodstatnenosť vyučovacích hodím kolektívnych, skupinových a individuálnych -rozdiel medzi učebným plánom a učebnými osnovami
Vývin dieťaťa v predškolskom a školskom veku. Umelecký vývin (6.ročník)	6	Umelecký vývin v predškolskom a školskom veku Hudobnosť Amúzia Okná príležitostí Školská zrelosť Mladší školský vek Umelecký vývin v mladšom školskom veku Stredný školský vek	Žiak pozná: - súvislosti duševného a umeleckého vývinu -faktory, ktoré ovplyvňujú umelecký vývin -dve stránky muzikálnosti -poruchu amúzie -obdobia v predškolskom veku, ktoré ovplyvňujú psychický a umelecký vývin dieťaťa Žiak vie: -kedy a za akých podmienok dieťa začína školskú dochádzku -čo sa v živote dieťaťa nástupom do školy mení -čo je cieľom vzdelávania a výchovy na I. stupni -aktivity, rozvíjajúce hudobnosť detí

		Obdobie predpuberty Obdobie puberty 2.obdobie vzdoru Hudobný vývin Pedagogický pesimizmus Umelecká tvorivosť	Žiak pozná: -obdobie dospievania ako obdobie disharmonického vývinu -čo je rastový skok -v akých oblastiach prebiehajú najvýraznejšie zmeny -aký je význam prehodnocovania autorít -čo je jav konformizmu pre dospievajúcich -čo zapríčiňuje u učiteľa pesimizmus -aké prejavy kreativity nachádzame u dospievajúcich
		Starší školský vek Kritériá dospelosti Umelecký vývin v staršom školskom veku Umelecké vzdelávanie na stredných školách	Žiak pozná: -znaky, ktoré prezrádzajú zrelosť osobnosti, výber povolania, partnerské vzťahy, emancipácia, emocionálna rovnováha, tolerancia, utváranie vlastných postojov -podoby umeleckého vývinu u budúcich profesionálnych umelcov a úlohu formálneho pôsobenia umenia
		Vek dospelosti a umelecký vývin Od ranej dospelosti po posledné roky života	Žiak má prehľad o: -ďalších etapách života umelca -nástrahách profesie -začiatkoch pedagogickej činnosti u pódiových umelcoch
Rysy učiteľskej osobnosti	3	Pedagogický optimizmus, takt, pokoj, angažovanosť, humanizmus, pozitívny	Žiak má prehľad o: -jednotlivých rysoch osobnosti učiteľa

		vzťah k žiakom, prísna spravodlivosť. Tvorivosť Tvorivý učiteľ Tvorivý žiak Predpoklady tvorivosti učiteľa Tvorivá atmosféra	-uplatnení požadovaných rysov v praxi -kreativite, procese tvorby -faktoroch tvorivosti a vie ich identifikovať u seba i u žiaka -rozdieloch medzi konvergentným a divergentným rozvíjaním myslenia žiakov zo strany učiteľa -vlastnostiach, ktoré charakterizujú tvorivého človeka -predpokladoch, ktoré vytvárajú tvorivú atmosféru -spôsoboch rozvíjania kritického a nezávislého myslenia
Záťaže a konflikty v práci učiteľa Duševné zdravie Pedagogická komunikácia	2 1	Psychická záťaž v práci učiteľa Konflikty v učiteľskej práci Duševné zdravie v každodenných situáciách Komunikácia Komunikačná schéma Neverbálna komunikácia a jej využitie v práci učiteľa Komunikácia na vyučovaní Komunikácia vo	Žiak identifikuje: -záťažové faktory ako správanie žiakov, vzťahy v kolektíve, byrokracia, očakávania rodičov, tlak verejnosti -najčastejšie konfliktné situácie -vie využiť postupy ako konfliktom predchádzať -pozná odporúčania WHO ako si udržiavať duševné zdravie a vie sa s nimi stotožniť Žiak pozná: -význam správnej komunikácie -nedostatky v rámci verbálnej a neverbálnej komunikácie, ktorým je potrebné sa vyhnúť -čo charakterizuje komunikáciu na vyučovaní a aký je jej účel -riziká nadväzovania vzťahov prostredníctvom

		virtuálnom svete	sociálnych sietí
Školská trieda ako sociálna skupina	1	Skupina Delenie skupín Kolektív Školská trieda Učiteľský zbor	Žiak vie: -určiť rôzne skupiny od malých po veľké a čo ich spája -vysvetliť terminológiu, súvisiacu s témou ako sociometria, pozícia, súdržnosť, skupinová dynamika -určiť znaky kolektívu a školskej triedy -rozdiel medzi formálnou a neformálnou skupinou -rozumie dôležitosti dobrých medziľudských vzťahov a spokojnosti na pracovisku
Špecifické poruchy učenia a správania v školskom prostredí	2	Poruchy učenia Mentálne poruchy u detí a mládeže Poruchy správania v školskom veku	Žiak vie vysvetliť: -najčastejšie poruchy učenia v školskom prostredí -mentálnu anorexiu a bulímiu -depresie u detí a dospievajúcich a ich príčiny -autizmus u detí -záškoláctvo, úteky z domu, krádeže a najčastejšie príčiny u žiakov
Rodina a jej miesto v živote			Žiak rozumie:

človeka Výchovné štýly	2	Rodina Zákon o rodine Rodinný život ako uzavretý cyklus Manželstvo Registrované partnerstvo Funkcie a podmienky rodiny	-partnerstvu a manželstvu -druhom manželstva -termínu kohabícia -rozloženiu spolupráce partnerov vo vzťahu -podmienkam uzavretia i zániku manželstva -pozná príčiny rozpadu vzťahov -ako vplýva rozpad vzťahu na dieťa
Týranie v rodine	1	Výchovné štýly ako presadzovanie autority rodiča a prístup k výchove	Žiak pozná: -jednotlivé výchovné štýly a vie ich vysvetliť -autoritatívny, demokratický, liberálny, ambiciózny, protekčný, kverulantský, mertikálny -aký vplyv majú jednotlivé štýly na dieťa v neskoršom období
Kompetencie učiteľa	1	Týranie a zneužívanie dieťaťa v rodine Podoby týrania Sexuálne zneužívanie detí Týranie žien, starých ľudí, telesne a mentálne postihnutých	Žiak pozná: -syndróm týraného dieťaťa -prejavy zneužívaných detí vo vzťahu k dospelým -niekoľko záchranných liniek
		Kompetencie a ich charakteristika Štandardy Odborno-predmetové, psychodidaktické,	Žiak pozná: -Význam a vie vysvetliť uplatňovanie jednotlivých kompetencií

	2	komunikačné, diagnostické, plánovacie a organizačné, poradenské, reflexia vlastnej činnosti	
Absolventi a absolventské skúšky		Národný – štátny vzdelávací program a ciele absolventov SOŠ Ciele štúdia na konzervatóriu Cieľové požiadavky na absolventa Absolventské skúšky	Žiak pozná: -cieľové požiadavky, ktorými reprezentuje štatút umelca a umeleckého pedagóga -akými absolventskými skúškami ukončí svoje štúdium
Tréma a praktické skúšky	2	Tréma ako situačný strach Psychické a fyzické prejavy trémy Odporúčania pre učiteľov ako eliminovať trému žiaka Odporúčania pre žiakov ako odstraňovať trému Tenzia	Žiak vie: -rozdiel medzi psychickými a fyzickými prejavmi trémy -pozná pozitívny a negatívny dopad tréma na výkon -ako budúci učiteľ môže znižovať trému svojich žiakov -ako môže žiak pracovať s trémou, aby nezniževala jeho výkon
Organizačné formy vyučovani	1	Organizačné formy vyučovania ako premyslené prístupy a systémy. Podmienky. Obsahy. Formy. Prostriedky.	

a Kvalita vzdelávania na Slovensku Školská sústava v Slovenskej republike	3 1 2	Zásady. Metódy. Prekážky kvality vzdelania Východiská zo situácie Kvalitné vyučovanie Školské sústavy ako na seba nadväzujúce stupne vzdelávania Porovnanie školských systémov Fínska, Estónska, Nemecka a Slovenska Predprimárne, primárne, sekundárne, terciárne vzdelávanie	Žiak pozná: -jednotlivé organizačné formy vyučovania -ich výskyt a uplatnenie vo vyučovaní -význam každého javu v rámci uvedomelého prístupu k vyučovaniu Žiak vie: -čo je podmienkou kvalitného vzdelávania -význam kvalitného vzdelávania -čo rozumieme pod kvalitným vyučovaním Žiak je informovaný: -o rôznych úspešných školských systémoch v Európe -aké javy v nich nachádzame v porovnaní so Slovenskom -ako je vystavaná sústava stupňov vzdelávania na Slovensku -typy škôl a ich zameranie

Hodnotenie predmetu všeobecná pedagogika

Vychádza z Usmernenia MŠVVaM SR k súhrnnému hodnoteniu žiakov stredných škôl zo dňa 26. júla 2023.

Celkové hodnotenie žiaka zahŕňa:
A) súhrn bodov, dosiahnutých v písomných testoch po každej téme, tzv. Malé čiastkové testy

alebo

B) Polročný test na konci klasifikačného obdobia v danom predmete.
V oboch prípadoch je dôležitá aktívna účasť na hodine, ktorá zahŕňa: vyjadrovanie sa k preberaným témam, reakcie na nastolenú problematiku, zapájanie sa do aktivít, pripravených učiteľom a do vzniknutých diskusií. Opakom sa rozumie neúčasť alebo pasívna účasť na hodine, odmietanie vyjadrovať v kolektíve akékoľvek stanovisko, venovanie sa aktivitám, nesúvisiacich s vyučovacím procesom. V prípade vysokej neúčasti a po preukázaní vedomostí v písomnom teste, môže byť žiak preskúšaný aj ústne.

Východiská hodnotenia v uvedených oblastiach (A alebo B, plus aktívna účasť):
Nakoľko ide o predmety, ktorých cieľom je profesionálna príprava budúceho učiteľa po teoretickej stránke, úlohou vyučujúceho je poskytnúť žiakom teoretické vedomosti, založené na prepojení s praxou a na životných skúsenostiach. Významnou súčasťou práce učiteľa je zaujať žiakov pre pedagogickú činnosť, prácu s deťmi a mládežou a poskytnúť vedomosti a zručnosti, potrebné pre kompetentné vykonávanie výchovnej a vzdelávacej práce. Z uvedeného dôvodu je mimoriadne dôležité viesť žiakov k ochote vyjadrovania sa, hľadať riešenia a zaujímanie postojov aj k situáciám, s ktorými sa zatiaľ nestretli.

Hodnotenie polročných a záverečných testov, percentuálne výsledky:
Čas na vypracovanie polročného testu je jedna vyučovacia hodina. Výsledná klasifikácia je súčtom dosiahnutej úrovne vedomostí v písomnej podobe a aktívnej účasti/neúčasti na vyučovaní.
100 – 90 % = výborný (1)
89 – 75 % = chválitebný (2)
74 – 55 % = dobrý (3)
54 – 40 % = dostatočný (4)
39 – 0 % = nedostatočný (5)

V prípade nevyhovujúceho výsledku je žiak vyzvaný k doučeniu sa učiva, účasť na vyučovaní je irelevantná. Žiak pristúpi k opätovnému vypracovaniu testu a je ústne preskúšaný. Nie je už klasifikovaný lepšie ako dostatočný (4).
V prípade bezdôvodnej neúčasti na vyučovaní a dosiahnutí vysokého bodového ohodnotenia, je žiak ústne preskúšaný. Nie je už klasifikovaný lepšie ako dobrý (3).

V prípade nevyhovujúceho výsledku je žiak vyzvaný k doučeniu sa učiva, účasť na vyučovaní je irelevantná. Žiak pristúpi k opätovnému vypracovaniu testu a je ústne preskúšaný. Nie je už klasifikovaný lepšie ako dostatočný (4).
V prípade bezdôvodnej neúčasti na vyučovaní a dosiahnutí vysokého bodového ohodnotenia, je žiak ústne preskúšaný. Nie je už klasifikovaný lepšie ako dobrý (3).

Hodnotenie ústnej odpovede:
Výborný – žiak ovláda učivo s porozumením, prezentuje ho samostatne, vie ho tvorivo aplikovať aj v iných oblastiach, prípustné sú občasné drobné omyly
Chvályhodný – žiak ovláda učivo s porozumením, prezentuje ho samostatne, s pomocou ho vie aplikovať aj v iných oblastiach, v odpovedi sú prítomné viaceré obsahové nepresností
Dobrý – žiak rozumie podstate učiva, vie ho prezentovať s pomocou učiteľa (vie zväčša správne odpovedať na otázky), vie s pomocou aplikovať a tvorivo využiť väčšiu časť vedomostí
Dostatočný – žiak má závažné medzery v celistvosti a úplnosti osvojených poznatkov, v riešeniach úloh sa vyskytujú závažné chyby. Vážne nedostatky dokáže s pomocou učiteľa opraviť.
Nedostatočný – žiak si neosvojil vedomosti a zručnosti požadované vzdelávacím štandardom, má závažné medzery. Pri riešení úloh sa vyskytujú závažné chyby, žiak ich nedokáže opraviť ani s pomocou učiteľa.